

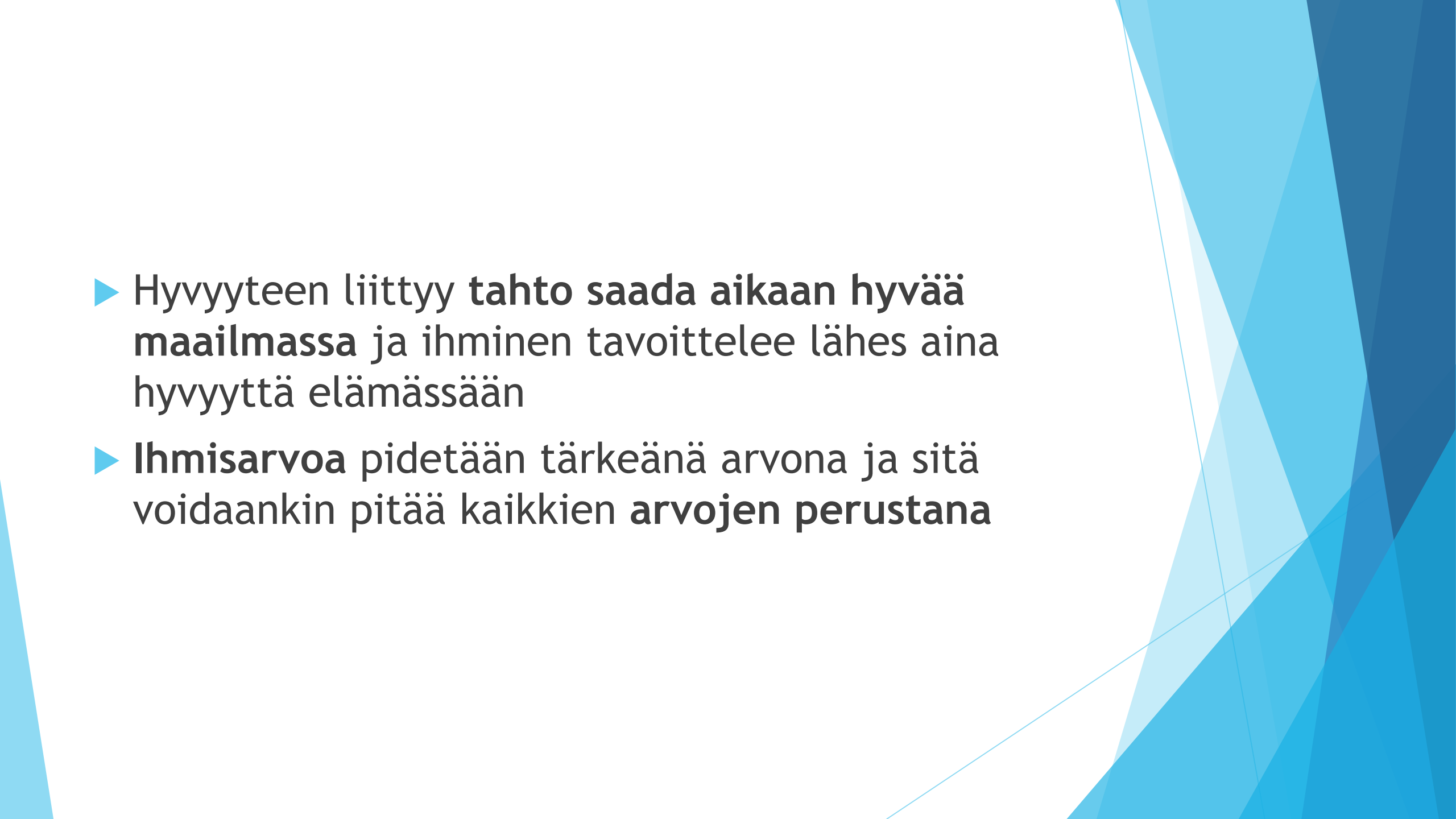
Arvot

Anne Huttunen 2021

► Mitä ovat arvot?

Mitä ovat arvot?

- ▶ Arvot voidaan määritellä **abstrakteiksi** tavoitteiksi, jotka ohjaavat ihmisen ajattelua, päätöksentekoa ja toimintaa
- ▶ Arvot ohjaavat ihmisten ja ihmisyhteisöjen **valintoja** ja ne ilmenevät sanoissa ja teoissa
- ▶ Arvoihin liitetään **erilaisia tasoja** kuten **varsinaiset arvot**, **arvostukset** ja **ihanteet**
- ▶ Varsinaisina arvoina pidetään **totuutta**, **hyvyyttä** ja **kauneutta** (platoniset arvot)

-
- The background of the slide features abstract, overlapping geometric shapes in various shades of blue, ranging from light sky blue to deep navy blue. These shapes create a dynamic, modern feel on the right side of the slide.
- ▶ Hyvyyteen liittyy **tahto saada aikaan hyvää maailmassa** ja ihminen tavoittelee lähes aina hyvyyttä elämässään
  - ▶ Ihmisarvoa pidetään tärkeänä arvona ja sitä voidaankin pitää kaikkien **arvojen perustana**

Pohdintatehtävä

Kotihoidon asiakas

- ▶ Kotihoidon asiakkaan on sairaalasta kotiutunut rouva, jonka säärihaavaa hoidetaan päivittäin. Hän on luonteeltaan herttainen ja mukava.
- ▶ Asiakkaan huoneisto on likainen ja sotkuinen. Lattialla ja pöydillä on kasoittain lehtiä ja roskapusseja. Keittiön tiskiallas pursuaa pesemättömiä astioita, kylpyhuoneen amme on täynnä tavaroita.
- ▶ Huomaat, ettei asiakas itse myöskään huolehdi omasta puhtaudestaan. Tarjoudut auttamaan siivoamisessa ja roskien viemisessä, mutta asiakas loukkaantuu ehdotuksestasi syvästi. Hänen mielestään koti on siisti.
- ▶ Miten toimit? Miten ratkaiset tilanteen?

Pohdintatehtävä

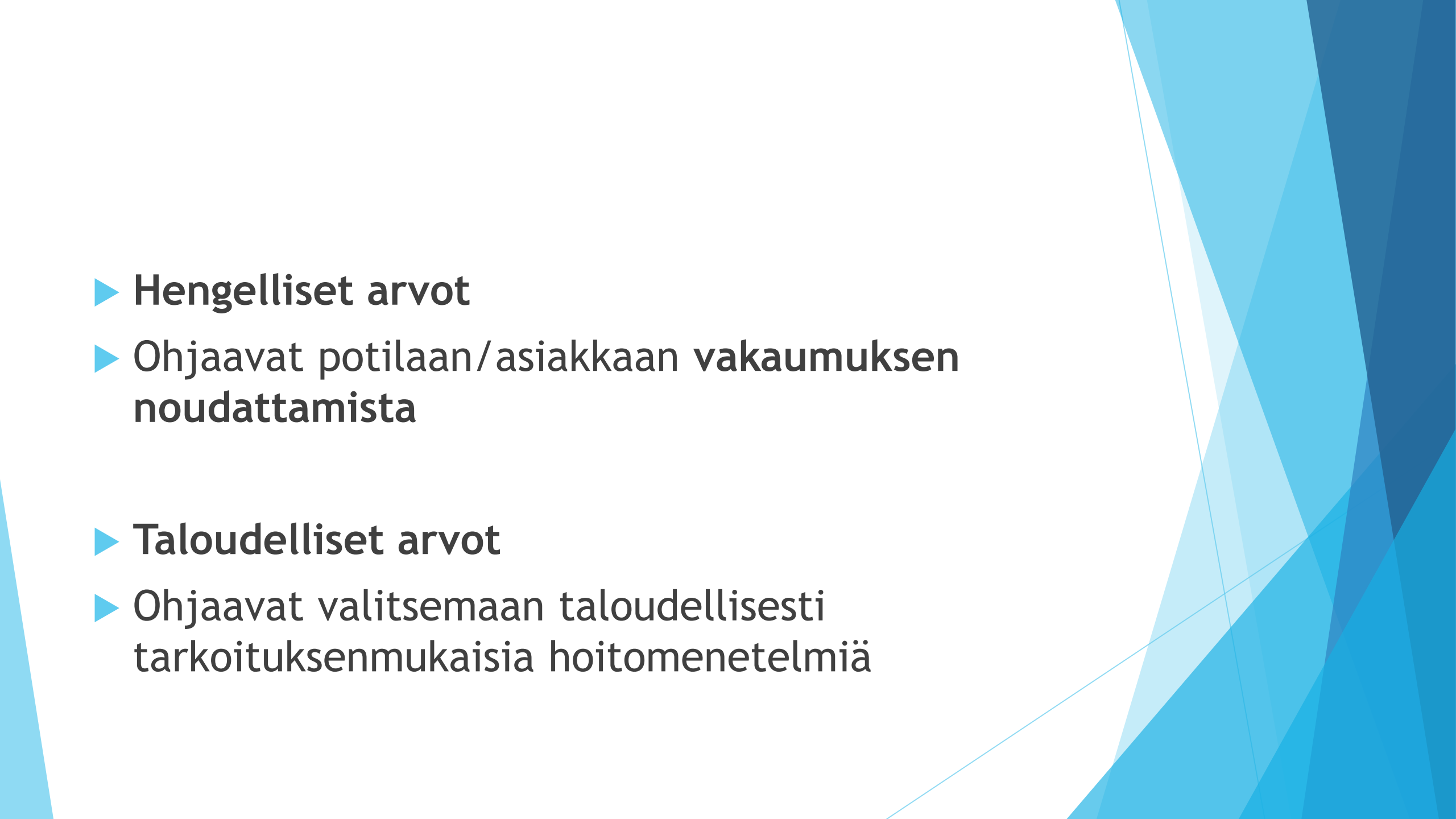
- ▶ Työskentelet hoiva-avustajana muistisairaiden hoivakodissa. Henkilökunnasta on usein ollut puutetta, aikaa on riittänyt lähinnä vain asiakkaiden perustarpeista huolehtimiseen.
- ▶ Hoitosuunnitelmissa on sovittu, että asukkaat pääsevät ulkoilemaan 2-3 kertaa viikossa. Tämä on hyvin tärkeää asiakkaiden psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin kannalta. Viimeisestä kävelylenkistä on jo pari viikkoa. Henkilökuntaa on osastolla edelleen liian vähän, mutta nyt yksi asukas pyytää sinua kanssaan puistoon ulkoilemaan.
- ▶ Miten toimit?

Hoitotyötä ohjaavat arvot

► Ihmisarvo

- Sisältää ajatuksen kaikille ihmisille kuuluvista yhtäläisistä perusoikeuksista ja ihmisoikeuksista
- Ne käsittävät ihmisen oikeuden elämään, henkilökohtaiseen, henkiseen ja poliittiseen vapauteen, henkilökohtaiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen sekä tasa-arvoon

- ▶ **Eettiset arvot**
- ▶ Ohjaavat **hoitopäätöksiä** ja valintoja, joita tehdään potilaan/asiakkaan parhaaksi yhdessä hänen kanssaan
- ▶ **Esteettiset arvot**
- ▶ Näkyy **kaikessa hoitajan toiminnassa** kuten ruokailutilanteissa ruoan tarjolle asettelussa ja tavassa, jolla hoitaja hoitaa potilasta

-
- The background of the slide features abstract, overlapping geometric shapes in various shades of blue, ranging from light sky blue to deep navy blue. These shapes are primarily located on the right side of the slide, creating a modern, dynamic feel.
- ▶ **Hengelliset arvot**
  - ▶ Ohjaavat potilaan/asiakkaan **vakaumuksen noudattamista**

  - ▶ **Taloudelliset arvot**
  - ▶ Ohjaavat valitsemaan taloudellisesti tarkoituksenmukaisia hoitomenetelmiä

Hoiva-avustajan henkilökohtaiset arvot

- ▶ Hoiva-avustajan ammatti-identiteetti perustuu hänen henkilökohtaisiin arvoihinsa eli kasvatukseen, koulutukseen, työkokemuksen ja elämän kokemuksen perusteella omaksuttuihin arvoihin

Tehtävä arvot yksilöpohdinta ja ryhmätyö

- ▶ 1. Pohdi millaisia arvoja sinulla on? Pohdi, mitä asioita pidät elämässäsi arvokkaina ja tavoiteltavina. Valitse **kolme** mielestäsi tärkeintä arvoa. Perustele, miksi ne ovat mielestäsi arvokkaita ja tavoiteltavia.
- 2. Mieti mitä asioita tai tekoja sinä pidät moraalisesti ehdottoman tuomittavina. Millä perusteella asia tai teko mielestäsi on moraalisesti väärin?
- 3. Mitkä ovat mielestäsi hoiva-avustajan työssä toimivan ammattilaisen toivottavia ja tavoiteltavia luonteenpiirteitä ja hyveitä? Kuvaa viisi mielestäsi tärkeintä hyvettä ja perustele näkemyksesi.
- ▶ 4. Keskustelkaa ryhmässä omista arvoista ja hyveistä

Hoitotyön eettiset periaatteet

- ▶ Ihmisarvon kunnioittaminen
- ▶ Itsemääräämisoikeus
- ▶ Oikeudenmukaisuus
- ▶ Tasa-arvo
- ▶ Vastuullisuus
- ▶ Yhteisöllisyys

Ratkaise oikein vai väärin

- ▶ 1. Kerrot kahvilassa opiskelutoverillesi työpaikalla olevista lapsista ja heidän asioistaan. Et kuitenkaan käytä lasten nimiä
- ▶ 2. Palvelukodissa oleva vanhus haluaa, että autat häntä pukeutumisessa ja ruokailussa vaikka hän voisi tehdä ne itsekin, mutta hitaammin. Hän perustelee tarvettaan sillä, että hän on aikanaan palvellut muita ja nyt hänellä on oikeus saada palveluja. Et auta häntä vaan kannustat ja rohkaiset häntä edelleen itse tekemiseen ja annat hänelle aikaa.

Oikein vai väärin

- ▶ 3. Palvelukodin yöhoitaja koputtaa jokaisen vanhuksen ovelle kello 6.30 ja toivottaa hyvää huomenta. Vähän myöhemmin myös keskusradiosta toivotetaan hyvää huomenta. Vanhukset kutsutaan aamupalalle kello 8.00. Sen jälkeen alkaa suihkutuspöytä, joka tapahtuu kello 8.30-11.00. Suihkua odotellaan aamutakit päällä pukeutumishuoneessa. Huoneen lattia on karheaa betonia, koska muunlainen liukas lattiapinta voisi aiheuttaa kaatumisia.
- ▶ 4. Olet oppimassa kehitysvammaisten asumisyksikössä. Asukas haluaa mennä ulos ilman pitkiä alushousuja, vaikka on talvi ja pakkasta. Kiellät häntä menemästä ulos ellei hän pue niitä päälle.

Kirjoita kymmenen asiaa....

- ▶ .... Jotka ovat tärkeitä elämässäsi
- ▶ Vertaile sitten nimeämiäsi asioita toisiinsa
- ▶ Laadi vertailun tuloksena arvojärjestyksesi